

Sygn. akt V Ca 891/13

POSTANOWIENIE

Dnia 6 czerwca 2013 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie V Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: Sędzia SO Agnieszka Fronczak

Sędziowie: Sędzia SO Joanna Staszewska

Sędzia SO Joanna Wiśniewska-Sadowska

po rozpoznaniu w dniu 6 czerwca 2013 r. w Warszawie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku M. G., K. B. i K. G.

z udziałem M. S.- syndyka masy upadłości (...) w upadłości likwidacyjnej

o wpis do kw (...)

na skutek apelacji uczestnika M. S.- syndyka masy upadłości (...) w upadłości likwidacyjnej

od wpisu Sądu Rejonowego (...)w Warszawie

z dnia 19 grudnia 2012 r. sygn. akt Dz. Kw (...)

postanawia:

oddalić apelację.

Sygn. akt V Ca 891/13

UZASADNIENIE

W dniu 4 kwietnia 2011 r. wnioskodawcy M. G., K. B. i K. G. złożyli wniosek o wpis współwłasności w dziele II księgi wieczystej KW (...)w udziałach w wysokości po 1/3 części na podstawie aktu poświadczenia dziedziczenia sporządzonego w dniu 31 marca 2011 r. przez notariusza M. C., Rep. A nr (...).

W dniu 19 grudnia 2012 r. Sąd Rejonowy (...) dokonał wpisu prawa własności w księdze wieczystej nr KW (...)na rzecz M. G., K. G. oraz K. B., orzekając zgodnie z wnioskiem.

Apelację od powyższego rozstrzygnięcia wniósł syndyk masy upadłości M. G., prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą (...) M. G. w upadłości likwidacyjnej, zaskarżając przedmiotowe postanowienie w całości i zarzucając naruszenie:

- art. 626⁸ § 2 k.p.c. oraz art. 386 § 6 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c., Sąd Rejonowy przy merytorycznej ocenie wniosków o wpis prawa współwłasności przy ponownym rozpoznaniu sprawy, nie stosując się do wiążącej oceny prawnej i wskazań Sądu Okręgowego w Warszawie, V Wydział Cywilny Odwoławczy z dnia 24 października 2012 r. (sygn. Akt V Ca 2248/12), nie zbadał skutków wpływu upadłości na majątkowe stosunki małżeńskie, w sytuacji w której nieruchomości weszła w skład masy upadłości M. G. oraz brak jest możliwości jej „wyjścia ” poza tę masę w

toku prowadzonego postępowania upadłościowego, jak również brak jest możliwości podziału tej nieruchomości do czasu zakończenia postępowania upadłościowego, które to okoliczności determinują konieczność oddalenia wniosków o wpis M. G., K. G. i K. B.; zaniechał badania ważności materialnoprawnej czynności prawnej stanowiącej podstawę wpisu, w tym zaniechał badania ważności oświadczenia woli M. G. o przyjęciu spadku po zmarłej żonie I. G. z dnia 10 marca 2011 r., co w konsekwencji doprowadziło do wpisu prawa własności w oparciu o nieważną czynność prawną.

-art. 124, art. 77 ust. 1 w zw. z art. 79 PUiN, przez pominięcie materialnoprawnych skutków wpływu upadłości na majątkowe stosunki małżeńskie i uznanie, że M. G., K. G. i K. B. nabyli po zmarłej nieruchomości po 1/3 części każde z nich w sytuacji, w której wnioskodawcy po zmarłej nabyli jedynie prawo do zgłoszenia wierzytelności do masy upadłości stosownie do art. 124 ust. 3 PUiN zaś wniosek uczestników o wpis udziału prawa własności w tej nieruchomości jest niedopuszczalny, zwłaszcza w sytuacji, gdy podział tej nieruchomości jest niedopuszczalny, a podstawą wpisu jest nieważna czynność prawna.

-art. 77 ust. 1 w zw. z art. 79 PUiN poprzez dokonanie w księdze wieczystej wpisu prawa współwłasności w oparciu o akt poświadczenia dziedziczenia z dnia 31 marca 2011 r., którego podstawą sporządzenia była nieważna czynność prawna tj. nieważne oświadczenie woli M. G. o przyjęciu spadku po zmarłej żonie I. G. z dnia 10 marca 2011 r.

- art. 31 w zw. z art. 34 ustawy o księgach wieczystych i hipotece przez dokonanie wpisu uznając, iż następstwo prawne po zmarłej I. G. zostało wykazane odpowiednimi dokumentami, w sytuacji gdy za podstawę wpisu nie może stanowić akt poświadczenia dziedziczenia z dnia 31 marca 2011 r. sporządzony w oparciu o nieważne oświadczenie woli M. G. o przyjęciu spadku.

Wskazując na powyższe podstawy apelujący wnosił o uchylenie zaskarżonego postanowienia.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odnosząc się do podniesionego zarzutu naruszenia art. 386 § 6 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. zgodzić się należy, iż co do zasady, ocena prawna i wskazania co do dalszego postępowania wyrażone w uzasadnieniu postanowienia sądu drugiej instancji wiążą sąd, któremu sprawa została przekazana. Jednakże nie sposób podzielić zasadność zarzutu naruszenia przepisów postępowania, albowiem z treści rozstrzygnięcia wydanego przez Sąd Okręgowy w Warszawie w sprawie V Ca 2248/12 wynika jedynie konieczność merytorycznego rozpoznania wniosku o ujawnienie wpisu w dziale II księgi wieczystej, do czego zastosował się Sąd Rejonowy rozpoznając merytorycznie wniosek w dniu 19 grudnia 2012 r.

Co do pozostałych zarzutów podnieść należy, iż w ocenie Sądu Okręgowego apelujący zdaje się pomijać, iż do skutków ogłoszenia upadłości co do spadków nabytych przez upadłego odnosi się regulacja zawarta w art. 119 PUiN, która dotyczy obu rodzajów postępowania upadłościowego, tj. postępowania obejmującego likwidację majątku upadłego oraz postępowania z możliwością zawarcia układu. W realiach rozpoznawanej sprawy otwarcie spadku (śmierć małżonki upadłego) nastąpiło po ogłoszeniu upadłości spadkobiercy M. G., zatem spadek, co do zasady, wchodzi do masy upadłości. W świetle przywołanego wyżej przepisu upadły nie składa wówczas oświadczenia o przyjęciu bądź odrzuceniu spadku, gdyż art. 119 ust. 1 PUiN jako unormowanie szczególne wyłącza zastosowanie przepisów Kodeksu cywilnego o przyjęciu i odrzuceniu spadku (art. 1012 i n. k.c.). Oświadczenia o przyjęciu spadku nie składa również syndyk masy upadłości. Jednocześnie podkreślić należy, iż ani syndyk ani upadły nie mają również możliwości odrzucenia spadku.

W tym stanie rzeczy argumentacja odnosząca się do obrazu art. 124, art. 77 ust. 1 w zw. z art. 79 PUiN nie może być uznana za trafną, albowiem, okoliczność, iż w istocie upadły złożył oświadczenie o przyjęciu spadku z dobrodziejstwem inwentarza przed czyniącym notariuszem, nie wywiera żadnych negatywnych skutków w stosunku do masy upadłości, albowiem stan przyjęcia spadku z dobrodziejstwem inwentarza powstaje z mocy przepisów prawa.

Dokonując wykładni powołanej wyżej regulacji prawnej i odnosząc się do zarzutów apelującego podnieść należy, iż w świetle art. 119 ust. 1 PUiN ustawodawca nakazuje uważać spadek za przyjęty już z chwilą jego otwarcia. Otwarcie

spadku po ogłoszeniu upadłości spadkobiercy wywiera w stosunku do masy upadłości skutki przyjęcia spadku z dobrodziejstwem inwentarza. Oznacza to, że masa upadłości (spadkobierca) odpowiada za długi spadkowe zgodnie z art. 1031 § 2 k.c. tylko do wartości ustalonego w inwentarzu stanu czynnego spadku.

W przypadku zaś wielości spadkobierców do masy upadłości wchodzi określony ułamkiem udział upadłego w spadku jako całości oraz udział w poszczególnych przedmiotach należących do spadku. Aż do chwili działu spadku między masą upadłości (upadłym) a pozostałymi spadkobiercami istnieje wspólność, do której stosuje się odpowiednio przepisy o współwłasności w częściach ułamkowych (art. 1035 k.c.).

Wobec powyższego dokonany przez Sąd Rejonowy wpis znajduje pełne uzasadnienie faktyczne i prawne, a zarzuty podniesione w apelacji oparte zostały na błędnym wywodzie prawnym, dlatego nie mogą zyskać aprobaty Sądu Okręgowego.

Nadto Sąd Okręgowy podziela pogląd, wedle którego fakt ogłoszenia upadłości nie stoi na przeszkodzie ujawnienia w księdze wieczystej nowego właściciela, o ile zmiana ta nie jest wynikiem czynności prawnych działywanych przez upadłego lub jego małżonka, a jest wynikiem zwykłego następstwa prawnego jednego z nich. W takiej sytuacji należy uznać, iż wpis w dziale II księgi wieczystej ma tylko charakter materialnotechniczny i nie powoduje wyjścia części majątku poza masę upadłości, która jest zarządzana niezmiennie przez syndyka, gdyż mimo zmiany właściciela nieruchomości na skutek innych zdarzeń niż czynności prawnego upadłego lub jego małżonki, nadal syndyk uprawniony jest do rozporządzania całością lub częścią nieruchomości wchodzącą w skład masy upadłości. Na skutek ujawnienia spadkobierców w księdze wieczystej, spadkobiercy ci nie nabywają w jakikolwiek sposób prawa do rozporządzania lub obciążania owej nieruchomości. Prawo własności nabyte w drodze spadkobrania może być realizowane bowiem jedynie poprzez możliwość zgłoszenia wierzytelności do masy upadłości, w myśl art. 124 ust. 3 PUiN.

Z tych względów przytoczone w apelacji zarzuty skutkują jej oddaleniem na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.